

De Udskødte.

Roman

af

Friedrich Jacobsen.

Paa Dansk ved

G. Meiffenstein-Hansen.

(Kortf.)

"Bed De ogsaa, Hr. von Lyden, hvad De der fordrer af mig? Et Hæsteskudbrud! En hæslig Besejrelse for en lige saa hæslig Sag!"

Kurt traadte et Skridt frem og saa den unge Kvinde ind i det glædende Ansigt.

"Tror De virkelig, Dora, at jeg tænker paa plebejst? Som De staar der for mig i Deres vidunderlige Skjorte, kunde jeg tage Dem i min Arme og kysse de yndige Læber med et Kys, men min Haand berører ikke en Gang Sønnen af Deres Hæse. Ser jeg da ud som en Hæsteskudbrud? Eller tror De, at jeg vil tilføje Dem en Skærsel. Det jeg tænker noget lignende om Dem? Vi læser tusinde Hæsteskudbrud, fordi de er brudte; synes De ikke, det er bedre, Dora, at løse et Hæsteskud, for at det ikke skal se?"

"Jeg forstaaer Dem ikke," svarede Dora sagte.

"Det er ikke noget Kæd af Videnskaben, men den tolde Dødsdøds, og jeg mener, det er lige saa simpelt som ares fuldt. De nærer ingen Kærlighed til Deres Mand, Dora; det er i mine Dine unge Forbrydelse, thi Kærlighed lader sig ikke holde saaledes som Trost. Dette sidste har De lovet, ikke Kærlighed, denne kommer som Stormen, der ikke kan tvinges. Og De elsker en anden. Det bliver et Trostskudbrud, naar De opretholder den Form, der er berøvet sit Indhold. Ved Dem stille, Dora, og naar Deres Haand atter er bleven fri, naar Deres unge Livs tungeste Bæstelse er sonet, da tilsaa mig for Verden og efter et af den talstærke Formet at indtage den ledige Plads."

De tav begge.

"Deres Natur er ikke skabt for snævre Grænser," vedblev Lyden. "Sels om de smukke Ord om Hytte og Hjerte var mere end en Røst, selv om Kærligheden endnu smykkede Deres Liv. De maatte tilfældigt blikke under for den brændende Livsløst. Den ene bærer, den anden vil bære, De hører til de andre. Jeg kan bære Dem, Dora —"

Han gik hen mod det lille Bord, hvor hans Hat laa, og tog den.

"Deres Mand lader sin Kone alene, det er ikke min Skyld, at jeg sit denne Lejlighed til at udvise mine Ansættelser, Duster og Forhåbninger, Dora! Men De maa have Tid til Overvejelse, og det vilde være vigtigt af mig at blive længere. Saa snart De har besluttet at følge mit Raad, er jeg villig til at tale med Deres Mand. Vi Jurister finder lettere en Udvej end andre Mennesker."

Han tog den unge Bruns slap nebhængende Haand, berørte den flygtigt med sine Læber og forlod Dorens.

Dora Donhoff kørte ham langsomt gaa ned ad Trappen, og hun stod endnu midt i Værelset ude af Stund til at røre et Lem eller tænke en eneste klar Tante. Hvad havde alt det været.

Hun havde forudset noget lignende vilde komme fra det Dødelik, da Donhoff meddelte hende, at Lyden vilde forlade Berlin, og at hun selv maatte lade sin Kone blive alene hjemme.

Hun havde set det komme, thi hun elskede denne iskolde Mand og vidste, at hun ikke var ham ligegyldig. — Men ikke saaledes — ikke saaledes. —

Nu var hun klar over hvor af sine Handlinger. Hun havde smykket sig som en Kvinde smykket sig for den Gæstede, hun havde været urolig, urolig, forvirret, oprørt. Al, hvad hun gjorde, stude have været uden Denst, og det var alt sammen blivende levende at en Hensigt, at urolig Duster.

Den unge, levendige, varmblodige Brune havde set Hæsteskudbrud paa Scenen, hun havde i Romaner læst om Hæsteskudbrud, hun vidste, hvorledes det gaar til i Livet.

En ukendt Hæsteskudbrud efter at opleve noget lignende var som et Kuldegys foret gennem hende, og nu stod hun der alene, beskaftet, forvirret.

Var det den højeste Afgørelse eller den dybeste Ringægt, der lod denne Mand tale saa ubøvelig, lidenskabsløs, som talte han i en juridisk Sag og ikke med en skælvende Kvinde!

Dora slukkede Lyden og gik over i Soveværelset.

Den lille Mar sov rolig i sin Seng — hun havde ganske glemt Varnet, hans Tilværelse var i den sidste Time fuldstændig gaaet ud af hendes Hukommelse.

Nu bojede hun sig over det rolige, friske Varnesigt og sagde:

"Det er umuligt, det er umuligt!"

Det var et Udtryk af Grimtningen om hans Fødsel og alt hvad der var gaaet forud for den. I dette Dødelik tænkte hun paa sin Mand. Men saa kom andre besynderlige, unaturlige Tanker.

Meget af, hvad vi Kærlighed, er Vane, Bedhængen ved det nedvarede. I vor omvæltende, kritiske Tid blegner det Livsante, vi lægger hver Ting under Lupen og bliver praktiske!

"Hvad skal der blive af dig, stakkels Lille?" sagde Dora, medens hun klæbte sig af og gik op og ned ad Gulvet mellem sin egen og Varnets Seng. "I bedste Tilfælde med Skummer og Sorg en Martyr for Videnskaben, og i værste —? Jeg fornaar ikke at tænke det ud. Jeg kunde gøre dig rig, thi mit Varn er du og bliver du, hvad der end kommer."

Døren til Korridoren blev lukket op.

Dora slukkede Lyden og lagde sig i Sengen; hun hørte sin Mandes Seng.

Han gik gennem de forreste Værelser, som om han søgte sit Kæde, og kom sagte ind i Soveværelset. Der bojede han sig ned, som om han søgte, efter Varnets Seng, klæbte sig derefter af i Værket og gik i Seng.

En Stund var alt stille, saa spurgte han, idet han løstede Hovedet:

"Sover du allerede, Dora?"

"Nej," svarede hun utydelig fra Værelset.

"Jeg tænkte, at du ikke var gaaet i Seng endnu. Vær venlig at komme ned i Værelset."

"Hvor? I taler med hinanden?"

"Kun et Par Ord. Han vilde ind til Værket."

Dora vendte Hovedet forfjernet til den anden Side.

Saa han et nu Mandene; i forbigaaende strækket de deres alt begjærende Haand ud efter et Hjerte og dets Klo, saa dukker de ligegyldig ned i Livets Dummel og klæber Skruplerne i Luften sammen med Røgen af en Cigar. Og hendes egen Mand —?

"Jeg har noget at meddele dig, Dora," sagde Donhoff efter en Pause.

"Er det vigtigt? Jeg er saa træt," mumlede hun tilfældigvis meget spovig, endfjernet hendes Hjerte begyndte at banke; anede han noget?

"Under visse Omstændigheder, men vi kan godt tale om det i Morgen."

"Nej, nu er jeg bleven vaagen alligevel — hvad er det?"

"Din Duster, David Lund, er kommen fra Amerika; jeg har talt med ham."

Dora for saa hæftigt i Vejret, at Donhoff skyndte sig tilføje:

"Hun bor paa Centralhotel og havde skrevet til mig."

"Saa —"

Den unge Brune lagde sig beroliget tilbage. Det var mærkeligt, hun tænkte i dette Dødelik mindre paa den saa uventet optrukne Slagting end paa en anden Omstændighed. Hendes Mand var altsaa ikke gaaet paa forbudne Veje, hans Hemmelighed havde en anden, i hvert Fald uskyldig Grund. Det gjorde hende næsten ondt —

Men saa var hun ogsaa færdig med denne beskaftende Følelse og sagde:

"Det var underligt, vi troede alle, at han var død for længe siden. Altsaa i Centralhotel? Saa er han vel ikke kommen for at laane Penge af dig?"

"Nej," svarede Donhoff. "Jeg frygtede selv noget lignende ved Modtagelsen af Brevet, og tav derfor med det. Han er i meget gode, som det synes, endog glimrende Forhold, og gjør et overordentlig gunstigt Indtryk. Du ved, at jeg næsten slet ikke kender ham."

"Jeg heller ikke," sagde Dora. "Han var jo al Tid udenlands og indtraadte først i det sidste Aar som Pappas Kompagnon — Hvem ved, om han ikke var Skyld i Fal-liten?"

"Det tror jeg ikke," udbød Donhoff meget bestemt og tilføjede langsomt:

"Hun har gjort mig et særdeles glimrende Tilbud. Jeg skal til Cincinnati — hvor han — hm — er Grossist, Dora, en meget omfattende Forretning, jeg har selv set hans Papirer — altsaa, han ønsker, at jeg tager Afsted fra mit Embede og indtræder som Forretningsdelholder hos ham."

Den unge Brune trykkede Hovedet ned i Værelset.

Man kunde ikke rigtig afgjøre, om det var en Latter eller et Høstansald, der lod.

"Hvad gjør han i, Hans?" spurgte hun som en agte Kjøbmandsdatter.

"I Svin, mit Varn."

Nu lo Dora Donhoff højt, og vendte sig saa om paa Siden.

"God Nat, sov din Perial ud —"

Efter den taagesugtige Dag var der fulgt et Frosvejr, det rejste i Aaret. Værten havde den næste Morgen anlagt et hus, tokt Toilette, den saa ud som en ung rødmodret Pige i nyopstet Morgenkjole. Sne var der ikke faldet, men Thiergartens og Linder den Lindens Træer sunkede med Nym, en meget fin Duff sommede i Luften, og Solen lyste rolig igjennem.

Lysaa Menneskene saa ud som nyfødte. De gik alle med hurtige, elagige Skridt, de bar Hovedet højt og aandede friskt i den unge Dag.

Man saa især mange Damer paa Gaden. Ikke just af den højere Klasse, endfjernet ogsaa denne var talrigere repræsenteret end sædvanlig, men en Mængde unge Piger og Kone af Mellemklassen gik til deres forskellige Færd, i Forretninger, Kontorer og paa Torvet.

Paa dem al sad Tøjet strammere og smukkere end ellers, man saa meget nyt Pelsværk, mange tærluttende Jaketter, mange korte Skjorter med nydelige Støpler under og endnu nydeligere Hødder deri.

Berlin var til at kysse —

Midt i Søvnem gik Martha Schulze.

Hvem der havde set hende i Gaar Aftes og nu saa hende i de mørke Dine, maatte anerkende Ungdomskraftens Spændighed og Søvnens Velsignelse.

Naar Ungdommen med dens lette Sind kender noget forgjængeligt, saa er det Sorgen, og naar den beider til en Evighed, er det Haabet.

Martha var ikke letfindig, men hun var ung. Hun behøvede ikke andet end en fuld Søvn og en Solstemsorgen for med frisk Modet at se ind i Livet, i det brogede Liv, der lige saa godt i Dag kunde kaste en Perle i hendes Skjød som i Gaar en Sten for hendes Fod.

Hun bar den mørke Dragt, som er saa praktisk i Forretninger. Den korte Pelskaabe, den lille Varet og den endnu mindre Muffe — alt havde samme mørke Farve.

Martha behøvede først at være i Forretningen klokken ni, og det var endnu temmelig tidligt. Hun benyttede saa Tiden til at gjøre en lille Morgentur og se lidt i de forskellige Udstillingsvinduer.

Paa "Under den Linden" mødte hun Ernst. Han bar en af Bellmanns laant Sommerovertrøje og stentrede med Hænderne i Lommen og en Cigaret i Munden langsomt hen ad Trottoiret.

Siden hin uheldige 15te Juli havde de unge Mennesker ikke set hinanden. Martha havde ikke kunnet overvinde sig til at besøge sin forlovede i Hængslet, men havde glemmet den gamle Linde af og til sendt ham en Hilsen. Om den var afleveret, vidste hun rigtignok ikke.

Nu stod de pludselig over for hinanden og ledte begge efter Ord.

Martha fattede sig først.

"Jeg ved alt," sagde hun hæftigt, "det er godt, at du er fri. Og det er ogsaa godt, at vi først træffes her og ikke i Trejemands Narværelse. Nej, nej, tal ikke om Fortiden, min Ven, det vil vi glemme."

Han gik ved Siden af hende og kastede Cigaretten bort.

"Saa vil du endnu vide af mig, Martha? Det skal blive mellem os fuldstændig som før."

"Hvis du synes det," svarede hun ganske sagte.

Hans Dine strejfedes hendes smukke Skikkelse.

"Ja, jeg maatte være dum, om jeg ikke synes godt om det."

Andre vilde vel i dette Dødelik have udtrykt sig anderledes, ydmygere, maatte taknemmeligere. Men der laa dog en uvilkaarlig Hyldest, som gjorde Martha vel.

Hun tog hans Arm som tidligere og trykkede sig let op til ham.

"Jeg har endnu lidt Tid tilovers, Ernst, lad os gaa et Stykke i Thiergarten. Hvorledes kommer du her? Du er ikke længere hos din Fader?"

"Nej, jeg har overnattet hos en Ven; en Forfatter, Oscar Bellmann."

"Altsaa, han er din Ven?"

"Egentlig blot en Skolekammerat. Kender du ham?"

"Jeg har hørt om ham. Han skal være noget letfindig og skriver Ting, som en anstændig Pige ikke kan læse."

"Men alligevel læser. Du kan tro, der er mange, som læser, hvad han skriver, og det giver Penge!"

"Målgivni, jeg ved det ikke."

"Du vil for Fremtiden interessere dig mere derfor, Martha, thi jeg er nu ogsaa gaaet over blandt Forfatterne."

"Du?" sagde Martha forbauset; "fra i Gaar til i Dag?"

"Gjennem Natten, Herren giver sine det i Søvn," svarede Linde med et Forsøg paa at spøge.

"Har du da allerede skrevet noget?"

"Nej du lille Nar, men det første Brev banner altid Begyndelsen."

Hun gik tavs ved Siden af ham med sænket Hoved.

Endelig sagde hun:

"Tag mig det ikke ilde op, men jeg kan slet ikke forestille mig det. Du har vist været en dygtig Postmand, eller nej, det vilde jeg egentlig ikke sige —"

Hendes Forvirring steg og Taarerne kom hende mod hendes Vilje i Dine. Men saa fattede hun sig hurtigt.

"Jeg mener blot, Ernst, saadan noget kan ikke læses, det er en Gave. Og hvorfor har du, at du har den Gave?"

"Ja, det forstaaer du ikke. Dertil hører nu tilbids kun Kundstaber og Forbindelser. Og Bellmann vil indføre mig. Her har jeg en anbefaling fra ham til — Tidende, det vil forelselig være nok."

De var gaaet gennem Brandenburgerthor og traadte ind i Thiergarten. Martha saa op efter Sejrsvoagen og sukke let.

"Det er rart, naar man er saa vis i sin Sag," sagde hun. "Jeg har i Gaar tænkt saa meget over din — over din — over vor Fremtid og udkastet ganske andre Planer. Rigtignok gik det ikke saa højt. Jeg har ogsaa nogle Forbindelser, kjære Ernst, naturligvis kun i Forretningsverdenen. Og jeg havde tænkt, at det maatte vilde være umuligt —"

"Hvilket?" spurgte han kort, da hun stoppebøde.

"At skaffe dig Plads paa et eller andet Kontor. Der er jo en stor Konkurrence, men hvem der har en Eksamen, vil vel el Tid komme i særlig Betragtning. I hvert Fald vilde du nok i snart kunne lære det nødvendige."

Ernst smilede bittert.

"Altsaa lærer endnu! Som om jeg ikke havde faaet nok af det Plageri! Og alle de smukke Kundstaber stude nu kastes ud af Vinduet. Hvor hvad bry'er en Kjøbmand sig om Latin og Græsk?"

"Det har ganske vist ingen Betydning," sagde hun rolig. "Men Hovedsagen bliver dog, at I ved at studere har lært at tænke og hurtigt at tilegne jer det ubekendte. Tro ikke, at det er saa let at være en dygtig Kjøbmand. Og det er et Spørgsmaal —"

"Om man vil antage et Straffet Subjekt," supplerede han haanligt. "Nej, nej, lad os slaa det af Tankerne. Naar den Skæbne, som har ramt mig, i det hele taget er en Ulykke, saa har den i det mindste gjort mig fri, og Pøtter skalde uden den bitreste Rød atter gaa i Naget."

Martha saa paa sit Uhr.

"Det maa du bedst selv afgjøre, kjære," sagde hun. "Nu har jeg dog forsinket mig og maa kjøre med Sporvoagen."

Martha lukkede hurtigt sin Portemonæ op, tog nogle Smaapenge ud, lukkede den saa igjen og gav sin forlovede den.

"Der, kjære Ernst, mere kan jeg i Dødelikket ikke undvære, men hvad der er i den, kan du trøstlig bruge. Nej, behold det blot, hvad der er mit, tilføjer ogsaa dig. Farvel, Ernst, vi ses snart, glem endelig ikke at meddele mig din Adresse."

Hun stod allerede paa Sporvoagen og vinkede hende Kommensklade.

Ernst Linde gik langsomt sin Vej. Han behøvede Portemonæen i Haanden og stirrede mørkt frem for sig.

"Det er jammerligt! Almisjer af en Pige!"

Et Gysen for igjennem ham og i det samme faldt Dine paa en Politibetjent, der ubøvelig stod paa Plads og mistænksom betragtede den unge Mand.

Han sølte næsten Harmen komme op i sig; det var han frysende løbe omkring i en laant Sommerovertrøje. Betjenten kunde nok have Ret til at spørge om Portemonæen.

Han blev staaende foran Betjenten og sagde højt: "Den er ikke stjålet, heller ikke funden. Jeg behøver den forresten som Almisje. — Na, der findes ogsaa gode mennesker!"

Betjenten vendte sig bort; han ansaa ham maade beruset og vilde ikke have noget at gøre med ham.

Linde gik videre.

Følelsen af Skam var allerede gaaet over, men mærkede nu Kulden stærkere end før.

Han aabnede Portemonæen og undersøgte dens indhold.

"Spølsenge, et Timakstykke, Døds og Vine — det er en Hundemarked!"

Det var ingen Tvivl, det smukke blaa Papir med venlige Kvindeskikkelser laa omhyggelig sammenfoldet.

Linde var et Dødelik bleven betænkelig.

"Skulde det være Sparepenge, som hun ikke tænkt paa? Men dem bære man dog ikke i en Portemonæ?"

Saa kastede han Hovedet tilbage.

"Na hvad, hun havde en god Ven, og et Vigtigt, der ikke saa meget andet end til den Smule Toilette, tager det vist ikke saa nøje med en Hundemarked!"

Ernst Linde blev staaende foran en Hæsteskudbrud forretning og betragtede en i Vinduet hængende Vindstot. Prisen stod angivet til tredstindstyve Mark.

Med en rask Beslutning traadte han ind og kiggede hen.

Sommertraffen lod han blive tilbage med sin Portemonæ om at sende den til Bellmanns Adresse.

I den varme Paletot og med den bredfyggede Klæde ser paa Hovedet faldt han sig helt vel tilmode.

Han satte Korgnetten paa Næsen, smedte sit lille Dødsstykke i Vejret og gik tilbidsfuldt op til Redaktionen — Tidende. Dødelikket var forholdsvis gunstigt.

Chefredaktøren Dr. Jansen havde nemlig en halv Dødsstykke, et temmelig sjældent Tilfælde og modtog den Mand uden den nervøse Høst, som ellers ubemærket Linde overrakte ham Bellmanns Skrivelse og den temmelig spændt paa den tilbude Et.

"Bellmann," sagde Dr. Jansen, idet han fik den luten op, "hm, altsaa ham. Et ganske lyst Hoved, forskellige Kaufjerier i Bladet."

Han tog det indlagte Korte ud, læste det og rystede Hovedet.

Der stod ikke andet end:

"Ernst Linde, Dødsbringeren af dette, vil være forter. Jeg har intet at indsende mod Konkurrenten."

Chefredaktøren rystede sine Guldbriller tættede hende kloge Dine og sig og sig over den høje Pande.

"De vil være forfatter, Hr. Linde," sagde han med Ironi, "for jeg maatte spørge, hvorledes De har tænkt det?"

"Hvorledes jeg har tænkt mig det?" svarede Ernst virret.

"Ja, De forstaaer mig vel rigtigst? Det er det Hensigt at blive forfatter, ikke sandt, Hr. Linde?"

"Ja, det er det."

"Hm, ja vel. I Almindelighed er det jo ogsaa ligefremt med det Raad. Man vælger sig et Fag, og sig de dertil fornødne Kundstaber og lægger saa i Næsen ud. Men hos os er det dog en Smule anderledes. For jeg spørge, i hvilken Mening er Deres Dødsstykke gaaet?"

Linde rystede urolig frem og tilbage paa sin Side. Det lod jo næsten som en Eksamen.

"Jeg har taget Afgangseksamen fra Latinskolen og bannet mig for den højere Postkarriere," svarede han en lille Pause, "men den tiltalte mig ikke rigtig, det var der indtraadte Omstændigheder —"

"Udfald, mit Spørgsmaal gik naturligvis ikke om Latinskoleuddannelsen er jo ganske godt, endfjernet hvad der bliver lært, netop for Journalister har ja en Udfald, medens mange reelle Fag, især de nyere Spødsmaal, er dog kun Grundlaget, Hr. Linde. De hender Dem til Lederen af en politisk Tidende, jeg vel formode, at De ønsker at skrive politisk Artikler. Tilfælde vilde det være ikke blot raadeligt, men ogsaa at De besøger Universitetet nogle Semestre for at studere Nationaløkonomi, Folketret, Forsamling, den Historie og de dermed forbundne Ting. Man forlanger til Dags, og med Hætte, meget af Presens, thi den blot belære den udnævnte, men ogsaa forstøffe den nedværdede aandelige Næring. Mand, der er udrustet paa at tale Maade, som fører en elegant Pen, er hurtig i tanken og arbejder, saadanne Mand, Hr. Linde, er altid kommen i Presens, bliver hurtigt antaget og godt betalt. Naar De altsaa følger mit Raad og — lad os sige — at snart vil jævne sig for Dem, thi hvem der forlader et Levnedbrød for at gaa over til den usikre af alle Vejledninger han maa søle Kraft i sig til at yde noget fremragende paa journalistiske Omraade."

Hvert Ord traf som et Svøbslag. Ernst Linde sig næsten om og vovede knap at se paa den saa roligt overlegent talende Mand.

(Fortætt.)